

**ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO WIELKIEJ BRYTANII
I IRLANDII PÓŁNOCNEJ**

Informacja o sytuacji gospodarczej i stosunkach gospodarczych z Polską

INFORMACJE OGÓLNE

Powierzchnia	243 610 km ²	
Ludność	65 105 246	
Głowa państwa	królowa Elżbieta II	od 1952
Premier	Boris Johnson	od 24 lipca 2019
Minister Przedsiębiorczości, Energii i Strategii Przemysłowej	Andrea Leadsom	od 24 lipca 2019
Minister Handlu	Elizabeth Truss	od 24 lipca 2019
Minister Spraw Zagranicznych	Dominic Raab	od 24 lipca 2019
Minister ds. Wyjścia z UE	Stephen Barclay	od 16 listopada 2018
Ambasador Zjednoczonego Królestwa w Polsce	Jonathan Knott	od kwietnia 2016
Ambasador Polski w Zjednoczonym Królestwie	Arkady Rzegocki	od sierpnia 2016
Najbliższe wybory parlamentarne	Kadencja kończy się w 2022 roku, jednak prawdopodobne są przedterminowe wybory	
Przynależność do UE	W trakcie wyjścia z Unii Europejskiej (do 31 stycznia 2020)	

Wielka Brytania znajduje się poza strefą euro (funt brytyjski, GBP). Jest państwem członkowskim WTO (1995) i OECD (1961).

W rankingu *World Economic Forum – The Global Competitiveness Report 2019* zajęła 9. miejsce (dla porównania: Polska 37.), co oznacza spadek o jedno miejsce w stosunku do 2018 roku, a w rankingu Banku Światowego *Doing Business 2020* (ocena łatwości prowadzenia biznesu) 8. miejsce (Polska 40.), co oznacza poprawę o jedną pozycję w stosunku do raportu sprzed roku. W rankingu *Global Innovation Index 2019* zajęła wysokie 5. miejsce (Polska 39.).

MINISTERSTWO
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI MAKROEKONOMICZNE

Wskaźniki/Rok	2015	2016	2017	2018	2019*	2020*
PKB (mld EUR, ceny bieżące)	2 611,9	2 403,4	2 338,0	2 393,7	-	-
PKB na 1 mieszkańca (EUR, ceny bież.)	40 100	36 600	35 400	36 000	-	-
PKB (wzrost w %)	2,3	1,8	1,8	1,4	1,3	1,3
Deficyt/nadwyżka budżetowa (% PKB)	-4,2	-2,9	-1,9	-1,5	-1,5	-1,2
Dług publiczny (% PKB)	87,9	87,9	87,1	86,8	85,1	84,2
Inflacja (HICP w %)	0,0	0,7	2,7	2,5	2,0	2,1
Bezrobocie (%)	5,3	4,8	4,4	4,0	4,1	4,2
Eksport (mld EUR)	414,6	370,0	390,8	412,1	-	-
Import (mld EUR)	564,6	574,9	569,6	570,5	-	-
Saldo obrotów (mld EUR)	-149,8	-204,9	-178,8	-158,6	-	-
Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Wielkiej Brytanii (mld USD)	39,2	196,1	101,2	64,5	-	-
Brytyjskie inwestycje bezpośrednie za granicą (mld USD)	-66,8	-22,5	117,5	49,9	-	-

Źródła: Eurostat; *European Economic Forecast (Spring 2019), UNCTAD

Ustrój polityczny Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej to monarchia parlamentarna, w ramach której funkcjonuje system gabinetowo-parlamentarny. Pod względem terytorialnym Wielka Brytania jest unią realną poszczególnych części składowych. Wielka Brytania składa się z królestw: Anglii i Szkocji, Księstwa Walii oraz prowincji Irlandia Północna. Formalnie jest to państwo unitarne o silnym stopniu decentralizacji. Podstawy systemu prawnego stanowią konwenanse konstytucyjne, ustawy ustrojowe, prawo zwyczajowe, zasady ustrojowe oraz krajowe prawo stanowione, a także prawo Unii Europejskiej. Do najważniejszych organów państwa zalicza się monarchę, dwuizbowy parlament i gabinet wraz z premierem. Dla ustroju charakterystyczny jest również system dwupartyjny i związane z nim funkcjonowanie gabinetu cieni. Rząd brytyjski odpowiada przed dwuizbowym parlamentem westminsterskim, jednak poszczególne kraje posiadają pewną autonomię i własne organy rządowe zajmujące się sprawami lokalnymi. Brytyjski parlament tworzą Izba Gmin, Izba Lordów oraz monarcha. Liczba członków izb jest zmienna (obecnie wynosi odpowiednio 650 i 777). Obecnie – od 24 lipca 2019 roku - na czele rządu stoi Boris Johnson, wyłoniony z członków Partii Konserwatywnej, ubiegających się o to stanowisko po złożeniu rezygnacji poprzedniej premier – Theresy May, m.in. na skutek trzykrotnego odrzucenia przez brytyjski parlament przygotowanej i negocjowanej przez jej rząd umowy wyjścia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej.

Sytuacja gospodarcza

Wielka Brytania jest państwem o wysokim poziomie rozwoju z gospodarką o charakterze rynkowym, trzecią w Europie, po gospodarce niemieckiej i francuskiej. Struktura wytwarzania brytyjskiego PKB: usługi 79,2%, przemysł 20,2%, rolnictwo 0,7% (CIA World Factbook, 2017). W sektorze usług, głównie bankowych, finansowych (w tym fintech i ubezpieczeniowych) Wielka Brytania zajmuje 2. miejsce na świecie, za Stanami Zjednoczonymi. Produkcja przemysłowa obejmuje zaawansowane technologie – Wielka Brytania jest uznawana za lidera innowacyjności. Intensywne, wysoko zmechanizowane i wydajne rolnictwo zaspokaja potrzeby żywnościowe kraju w 60%, przy czym w tym dziale gospodarki zatrudnione jest tylko 2%

MINISTERSTWO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII

społeczeństwa. Wielka Brytania posiada także bogate złoża surowców energetycznych (węgla, gazu ziemnego i ropy naftowej).

W ciągu ostatnich dwóch dekad rząd dokonał prywatyzacji wielu przedsiębiorstw państwowych, odchodząc w znacznym stopniu od zasad tzw. państwa opiekuńczego (ang. *welfare state*). Polityka gospodarcza Wielkiej Brytanii opiera się o *Strategię Przemysłową Wielkiej Brytanii*. Celem strategii jest wzmocnienie brytyjskiej gospodarki poprzez wspieranie innowacyjności już na początkowym etapie powstawania kreatywnych rozwiązań, zwiększenie partnerstwa publiczno-prywatnego na rzecz inwestowania w badania i rozwój. Strategia skupia się na działaniach mających zapewnić każdemu obywatelowi szansę uzyskania wysokich kwalifikacji, a następnie wysokiej jakości zatrudnienia, które mają prowadzić do wzmocnienia ich siły nabywczej, a w dalszej kolejności do rozwoju brytyjskiej gospodarki. Strategia wskazuje na pięć elementów stanowiących podstawę sukcesu gospodarczego: idee, ludzie, infrastruktura, otoczenie biznesowe oraz miejsca (*ideas, people, infrastructure, business environment, places*). Wpływy z podatków stanowią 37% PKB.

Turystyka jest jedną z ważniejszych gałęzi brytyjskiego przemysłu. Wielka Brytania jest 6. co do wielkości kierunkiem turystycznym na świecie, z ponad 40 mln odwiedzających w 2018 roku. W 2017 roku zagraniczni turyści wydali w Wielkiej Brytanii 31,9 mld USD. Łączna liczba podróżujących z Europy, głównie z Francji (4,0 mln), ale także Niemiec (3,3 mln), Irlandii (2,9 mln) czy Hiszpanii (2,4 mln), jest znacznie wyższa od osób podróżujących z Ameryki Północnej (3,5 mln). Głównymi kierunkami turystycznymi kraju są Londyn, Edynburg, Oxford oraz Cambridge.

Gospodarka Wielkiej Brytanii zaczęła wyraźnie spowalniać w wyniku głosowania w sprawie referendum o opuszczeniu UE w czerwcu 2016 roku - w drugim kwartale 2019 r. brytyjski PKB spadł o 0,2% (podczas, gdy rynkowy konsensus oscylował wokół zera), co oznaczało pierwszy spadek gospodarczy od 2012 roku. Trwały spadek wartości funta brytyjskiego powoduje wzrost cen dla konsumentów i producentów, co ma negatywny wpływ na wydatki konsumpcyjne bez znaczącego wzrostu eksportu. Zjednoczone Królestwo ma rozległe stosunki handlowe z innymi członkami UE poprzez członkostwo w jednolitym rynku. Obserwatorzy ekonomiczni ostrzegają, iż opuszczenie UE przez Wielką Brytanię zagrozi jej pozycji jako centralnej lokalizacji europejskich usług finansowych. Ekonomiści wątpią, by Wielka Brytania była w stanie zachować korzyści uprzednio wynikające z członkostwa w UE bez faktycznej obecności we Wspólnocie.

Brexit i jego konsekwencje

Zdaniem analityków wyjście Wielkiej Brytanii z UE, zwłaszcza bezumowne, jest jednym z największych zagrożeń dla światowej gospodarki. Przekładanie głosowań w parlamencie i brak jednoznacznych wyników negocjacji spowodowały wydłużenie okresu niepewności, a tym samym negatywnie odbiło się na kursie funta brytyjskiego. W połowie 2019 roku funt brytyjski osiągnął najniższą wartość w ciągu ostatnich dwóch lat, a spadki notowane są również w takich wskaźnikach, jak produkcja i zatrudnienie. W przypadku wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej wydaje się, że negatywne skutki dla Polski byłyby nieco większe, niż w przypadku większości pozostałych krajów UE. Wynika to przede wszystkim ze stosunkowo wysokiej dotychczas dynamiki polskiego eksportu na rynek brytyjski, która przyczyniała się do przyspieszenia dynamiki eksportu. Wzrost eksportu, obserwowany szczególnie od przystąpienia Polski do Unii, to głównie efekt strategii korporacji międzynarodowych obecnych w Polsce. Można przypuszczać, że jednym z celów tworzenia filii w Polsce był właśnie eksport na rynek brytyjski. Ewentualne bariery w eksporcie do Wielkiej Brytanii mogłyby więc wpłynąć negatywnie nie tylko na wielkość eksportu, ale także na napływ

MINISTERSTWO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII

bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Udział Wielkiej Brytanii jest w polskim eksporcie znacznie wyższy, niż w pozostałych krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Ponieważ wymiana handlowa Polski z tym krajem charakteryzuje stosunkowo dużą nadwyżką, mogłoby to wpłynąć na pogorszenie się salda handlu zagranicznego i w konsekwencji salda bilansu obrotów bieżących.

Warto odnotować, że koszty ponoszone w ciągu roku przez Wielką Brytanię w związku z planowanym Brexitem szacuje się na 17,7 mld funtów, czyli około 320 mln funtów tygodniowo. Koszty związane z procesem wyjścia znacznie przekraczają wartość brytyjskiej składki do unijnego budżetu.

Handel zagraniczny

Wielka Brytania należy do najważniejszych uczestników handlu międzynarodowego - jest **5. importerm** i **10. eksporterem towarów** na świecie (wg *World Trade Statistical Review 2019*). Wg danych brytyjskiego Ministerstwa ds. Handlu Międzynarodowego (DIT) w 2018 roku towarowe obroty handlowe Wielkiej Brytanii ze światem wyniosły 839,4 mld GBP, przy czym brytyjski eksport wyniósł 350,7 mld GBP (+2,2% r/r), a import 487,2 mld GBP (+2,9% r/r). Najważniejsi partnerzy w brytyjskim eksporcie, to USA (15,7% całości eksportu), Niemcy (10,4%), Niderlandy (7,6%), Francja (7,0%) i Irlandia (6,3%), a w imporcie Niemcy (13,9%), Chiny (9,0%), Niderlandy (8,6%), USA (8,6%) i Francja (5,8%); Polska uplasowała się na 11. pozycji. Państwa Unii Europejskiej stanowiły 49,1% wartości brytyjskiego eksportu oraz 54,4% importu. W eksporcie Wielkiej Brytanii dominowały samochody (9,5% całości eksportu), produkty medyczne i farmaceutyczne (7,1%), mechaniczne generatory energii (7,0%), ropa naftowa (5,8%) i statki powietrzne (4,3%), a w imporcie samochody (6,7%), produkty medyczne i farmaceutyczne (5,0%), rafinowana ropa naftowa (4,6%), mechaniczne generatory energii (4,2%) i odzież (4,1%).

W przypadku Wielkiej Brytanii bardzo istotny jest handel **usługami**. W 2018 roku eksport usług wyniósł 297,4 mld GBP i stanowił 46,3% globalnego eksportu Wielkiej Brytanii. Najważniejszymi odbiorcami brytyjskiego eksportu usług były: USA (22,3%), Niemcy (6,7%), Francja (6,2%), Niderlandy (6,2%) i Irlandia (5,7%). Import usług wyniósł 192,8 mld GBP i stanowił 28,4% globalnego importu Wielkiej Brytanii w 2018 roku. Usługi pochodziły głównie z USA, Hiszpanii, Francji, Niemiec i Irlandii.

Inwestycje zagraniczne

W 2018 roku Wielka Brytania była 8. największym inwestorem na świecie (po Japonii, Chinach, Francji, Hong Kongu, Niemczech, Niderlandach i Kanadzie) – zainwestowała za granicą 50 mld USD (wg *UNCTAD World Investment Report 2019*). Była także jednym z największych na świecie odbiorców inwestycji zagranicznych – w ww. rankingu znalazła się na 6. miejscu (po USA, Chinach, Hong Kongu, Singapurze i Niderlandach), z wynikiem 64,5 mld USD. Należy jednak pamiętać, że w obydwu przypadkach odnotowano poważne spadki w porównaniu z rokiem poprzednim – w przypadku brytyjskich inwestycji za granicą o 57% (117,5 mld USD w 2017), a zagranicznych inwestycji w Wielkiej Brytanii o 36% (101,2 mld USD w 2017).

Skumulowana wartość brytyjskich inwestycji za granicą wyniosła na koniec 2018 roku 1 696,5 mld USD (co oznacza 5. miejsce na świecie – po USA, Hong Kongu, Chinach i Niderlandach oraz 2. w Europie – po Niderlandach), a inwestycji zagranicznych w Wielkiej Brytanii 1 890,4 mld USD (3. miejsce na świecie – po USA i Hongkongu oraz 1. w Europie).

Najważniejszymi inwestorami w Wielkiej Brytanii są: USA, Niderlandy, Luksemburg, Jersey, Japonia, Niemcy, Francja, Hiszpania i Kajmany, a odbiorcami inwestycji brytyjskich USA, Niderlandy, Luksemburg, Francja,

MINISTERSTWO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII

Hiszpania, Hong Kong, Irlandia, Szwajcaria, Jersey i Australia. Większość przepływów BIZ jest ukierunkowana na sektory energii, handlu i napraw, usług finansowych, produktów metalowych i maszynowych oraz działań związanych z usługami administracyjnymi i pomocniczymi.

Ramy prawno-traktatowe polsko-brytyjskiej współpracy gospodarczej

Polsko-brytyjskie stosunki gospodarcze regulują postanowienia dorobku prawnego Unii Europejskiej na podstawie podpisanego 16 kwietnia 2003 roku w Atenach i obowiązującego od 1 maja 2004 roku Traktatu dotyczącego przystąpienia Polski i dziewięciu innych krajów do Unii Europejskiej (Dz.U. 2004 nr 90 poz. 864).

Szereg kwestii związanych z polsko-brytyjską współpracą gospodarczą regulują bilateralne umowy międzyrządowe. Najważniejsze z nich, to:

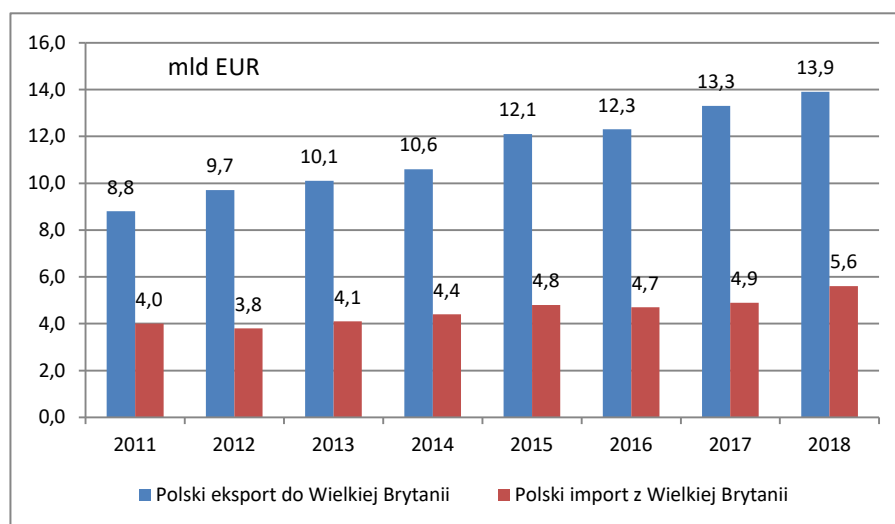
- *Umowa o zapobieganiu podwójnemu opodatkowaniu z 16 grudnia 1976 r.*
- *Umowa o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji z 8 grudnia 1987 r.*

Umowa o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji (intra-EU BIT) została wypowiedziana przez stronę polską (umowa obowiązuje do 22 listopada 2019 roku).

W związku z brexitem przewidywane są zmiany w dotychczasowych zasadach współpracy gospodarczej z Wielką Brytanią.

Polsko-brytyjska współpraca handlowa

Wg GUS polsko-brytyjskie obroty handlowe w 2018 roku wyniosły 19 513,6 mln EUR, co oznacza wzrost o 7% w stosunku do roku 2017. Polski eksport wyniósł 13 946,7 mln EUR (+5% r/r), polski import 5 566,9 mln EUR (+12% r/r), a dodatkowo dla Polski saldo 8 379,8 mln EUR.

Polski eksport do Wielkiej Brytanii stanowił 6,2% globalnego polskiego eksportu, import z Wielkiej Brytanii 2,4% globalnego importu, a łączne obroty PL-GB 4,3% polskich obrotów handlowych z zagranicą. Polski eksport do Wielkiej Brytanii stanowił jednocześnie 7,7% polskiego eksportu do państw Unii Europejskiej, import z Wielkiej Brytanii 4,2% importu z państw UE, a obroty PL-GB 6,2% polskich obrotów handlowych z państwami UE.

MINISTERSTWO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII

W 2018 roku Wielka Brytania była dla Polski **3. partnerem w eksporcie** (po DE, CZ). Najważniejsze grupy towarowe, to wyroby przemysłu elektromaszynowego (42%), art. rolno-spożywcze (20%), wyroby przemysłu chemicznego (11%), wyroby różne (10%), wyroby ceramiczne (5%), wyroby przemysłu drzewno-papierniczego (5%). Główne towary w eksporcie, to maszyny i urządzenia do automatycznego przetwarzania danych (5%), części i akcesoria samochodów (5%), aparatura odbiorcza dla TV (4%), samochody osobowe (4%), srebro (3%), sprzęt do gier towarzyskich (3%), meble (3%).

Pod względem wartości polskiego importu w 2018 roku Wielka Brytania była dla Polski 10. partnerem (po DE, CN, RU, IT, FR, NL, CZ, US, BE). Najważniejsze grupy towarowe, to wyroby przemysłu elektromaszynowego (43%), wyroby przemysłu chemicznego (25%), art. rolno-spożywcze (11%), produkty mineralne (6%), wyroby metalurgiczne (5%), a kluczowe towary, to samochody osobowe (14%), leki (6%), ropa naftowa i kondensaty gazu naturalnego (5%), spycharki, równiarki, koparki (3%), części i akcesoria samochodów (3%), wódki i likiery (2%).

Wymiana handlowa rośnie i przekroczyła pułap 19,5 mld EUR, przy czym utrzymuje się pokażne, dodatnie dla Polski saldo obrotów i kilkuprocentowa dynamika wzrostu polskiego eksportu do Wielkiej Brytanii.

I-VIII 2019

Wg najświeższych danych GUS polsko-brytyjskie obroty handlowe wyniosły 12,4 mld EUR, co oznacza spadek o 1% r/r. Polski eksport wyniósł 9,1 mld EUR (+2% r/r), import 3,3 mld EUR (-7% r/r), a dodatnie dla Polski saldo 5,8 mld EUR.

Rola usług w polsko-brytyjskiej wymianie międzynarodowej

Wielka Brytania odgrywa ważną rolę w naszej międzynarodowej wymianie usługami (w 2018 roku była trzecim najważniejszym odbiorcą usług z Polski, z udziałem 7,5%). Ważnymi kategoriami usług w wymianie z Wielką Brytanią są usługi badawczo-rozwojowe, usługi świadczone przez profesjonalistów, usługi techniczne, związane z handlem oraz pozostałe usługi biznesowe (generują one 35% całkowitych przychodów z tytułu eksportu usług do Wielkiej Brytanii), usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne (25% udziału) oraz usługi transportowe (ok. 17,5%). Po stronie importu usług Wielka Brytania plasuje się na miejscu drugim, z udziałem 8,2% w 2018 roku. Podobnie jak w eksporcie dominują usługi badawczo-rozwojowe, usługi świadczone przez profesjonalistów, usługi techniczne, związane z handlem oraz pozostałe usługi biznesowe (generują one 35% całkowitych rozchodów z tytułu importu usług z Wielkiej Brytanii). W obrotach usługami z Wielką Brytanią, Polska generuje nadwyżkę, która w 2018 roku osiągnęła 1,4 mld EUR.

Polsko-brytyjska współpraca inwestycyjna

Wg danych NBP brytyjskie inwestycje bezpośrednie w Polsce w 2018 roku wyniosły ogółem netto -329,2 mln EUR, przy czym wartość kapitału własnego netto (akcje i inne formy udziałów kapitałowych) wyniosła 12 mln EUR, kwota reinwestowanych zysków netto 446,5 mln EUR, a instrumentów dłużnych netto -787,7 mln EUR. Skumulowane brytyjskie inwestycje w Polsce wyniosły na koniec 2018 roku **7,89 mld EUR**. Stanowiło to 4% łącznej wartości kapitału zainwestowanego w Polsce (199,8 mld EUR). Warto jednak odnotować, że po kilku latach napływu brytyjskiego kapitału w formie BIZ od 2017 roku rejestrujemy jego odpływ z Polski. Wielka Brytania plasuje się na **7. miejscu** wśród inwestorów zagranicznych w Polsce (za

MINISTERSTWO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII

Niderlandami 42,6 mld EUR, Niemcami 34,9 mld EUR, Luksemburgiem 28,4 mld EUR, Francją 18,1 mld EUR, Hiszpanią 9,5 mld EUR i Austrią 8,0 mld EUR).

Według danych GUS, na koniec 2017 roku funkcjonowało w Polsce 1186 podmiotów z udziałem brytyjskiego kapitału, z czego ponad połowa (tj. 687) zatrudniała do 9 osób. W tym okresie na polskim rynku obecne były 144 firmy z Wielkiej Brytanii, których inwestycje przekraczały 1 mln USD. W podziale według sekcji PKD, brytyjskie inwestycje w Polsce są zlokalizowane przede wszystkim w przetwórstwie przemysłowym (50,4%) oraz w handlu i naprawach pojazdów samochodowych (29,2%). Warto podkreślić, że 26 największych firm na brytyjskim indeksie giełdowym FTSE 100 zainwestowało w Polsce. W wyniku ich inwestycji powstało w ponad 100 tys. miejsc pracy. Co jest szczególnie ważne, powyższe miejsca pracy stworzone zostały zarówno w usługach, produkcji jak i centrach badawczo-rozwojowych. Najwięcej, 51% podmiotów z kapitałem brytyjskim, było zarejestrowanych w woj. mazowieckim, 12% w małopolskim, a 10% w wielkopolskim.

Do największych inwestycji brytyjskich w Polsce należą: Abf Overseas Ltd (artykuły spożywcze), Aerogistics Holding Ltd (statki powietrzne i związane z tym maszyny), AstraZeneca (farmacja), AVIVA Plc (finanse), Bates Ltd (transport, magazyny), Benckiser (produkcja chemii gospodarczej), BP Plc (produkty naftowe), British Oxygen Corporation (gazy techniczne), Cadbury's Schweppes (artykuły spożywcze), Cussons Group Ltd. (artykuły higieny osobistej), European Manufacturing Solutions (maszyny specjalnego przeznaczenia), GKN Industries Limited (części i akcesoria do pojazdów silnikowych), GlaxoSmithKline (farmacja), Imperial Tobacco Plc (wyroby tytoniowe), Kainos (SSC), Mc Bride Plc (AGD), Peak Packaging LTD (wyroby z tworzyw sztucznych), Reuters Group Limited (SSC), Robinson (wyroby z tworzyw sztucznych), Rolls Royce (przemysł samochodowy), RPC Group Plc (wyroby z tworzyw sztucznych), Shell Overseas Holdings Ltd. (produkty naftowe), Smiths Group Aerospace (statki powietrzne), Summit Motors Investment U.K. (części i akcesoria do pojazdów silnikowych), Tata Steel International (produkcja wyrobów metalowych), Tesco Plc (sieć handlowa), The Royal Bank of Scotland Plc (bankowość), Xerox Ltd. (urządzenia i usługi związane z drukiem).

Ważniejsze projekty firm brytyjskich zakończone w ostatnich latach:

- GSK Services - powiększenie BSS – SSC (200 osób), Poznań;
- Pearson Central Europe BSS – SSC (60 osób), Kraków;
- Alexander Mann Solutions Poland BSS – BPO (300 osób), Gdańsk;
- Aero Gearbox International (joint venture Rolls Royce (UK) i Hispano Suiza (FR) (109 osób), Ropczyce.

Obserwowane jest zwiększone zainteresowanie brytyjskich inwestorów rynkiem polskim, szczególnie wśród przedsiębiorstw średniej wielkości. Dotychczas poszukiwali oni z reguły możliwości wykorzystania środków dostępnych z Unii Europejskiej przy rozpoczynaniu działalności na terenie Polski. Realną szansą wydaje się być przenoszenie funkcji pomocniczych dużych przedsiębiorstw (księgowość, zarządzanie zasobami ludzkimi, badania i rozwój, itp.) do innych krajów (Business Process Offshoring). Biorąc pod uwagę niższe koszty siły roboczej w Polsce w porównaniu do Wielkiej Brytanii, bliskość geograficzną dwóch krajów oraz bliskość kulturową, Polska jest atrakcyjnym partnerem do lokowania tego typu inwestycji.

Zaobserwować można także bardzo duże zainteresowanie zakupem nieruchomości w Polsce przez obywateli brytyjskich. Wg brytyjskiego ośrodka analitycznego Oxford Economics, do kluczowych czynników, decydujących o atrakcyjności Polski jako lokalizacji centrów usług firm UK należą: lokalizacja – bliskość geograficzna oraz polityczne i kulturowe więzi. Podczas gdy Indie odgrywają ważną rolę w „offshoringu” usług, Polska i inne kraje Europy Wschodniej mają przewagę w „nearshoringu”, czyli sytuacji, w której przedsiębiorstwa decydują się na outsourcing usług do nieodległych lokalizacji, bez dużych różnic

MINISTERSTWO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII

czasowych, co ułatwia zarządzanie projektami i równoważy wyższe koszty pracy niż w przypadku dostawców z odleglejszych lokalizacji. Według Polsko-Brytyjskiej Izby Handlowej brytyjskie firmy są w najbliższych latach zainteresowane udziałem w inwestycjach w energetyce (w tym energetyce jądrowej), transporcie i infrastrukturze (zwłaszcza kolejowej), ochronie zdrowia oraz przemyśle związanym z naukami biomedycznymi.

Natomiast polskie inwestycje bezpośrednie w Wielkiej Brytanii w 2018 roku wyniosły ogółem netto 34,5 mln EUR, przy czym wartość kapitału własnego netto (akcje i inne formy udziałów kapitałowych) wyniosła 37,2 mln EUR, kwota reinwestowanych zysków netto 35,2 mln EUR, a instrumentów dłużnych netto -37,9 mln EUR. Skumulowana wartość polskich bezpośrednich inwestycji w Wielkiej Brytanii na koniec 2018 roku wyniosła **0,96 mld EUR**, co oznacza, że Wielka Brytania jest 8. największym odbiorcą naszych inwestycji (po Luksemburgu, Czechach, Niemczech, Węgrzech, Cyprze i Litwie).

Spośród polskich firm, które zainwestowały w Wielkiej Brytanii są m.in.: Can-Pack (produkcja opakowań metalowych dla przemysłu spożywczego i chemicznego), Boryszew (motoryzacja), Polcom (hotele), Rec Global (inżynieria oprogramowania), Kulczyk Investment (konsulting), Comarch (IT), Integer (paczkomaty InPost), Impel (nieruchomości), Telefonika Kable (kable i przewody), Krosnoglass (szkło dekoracyjne), Press Glass (szyby), Wielton (naczepy), Black Red White, Forte, Nowy Styl (meble), Fakro (okna), Amika (AGD), Pelion (farmaceutyka), Inglot (kosmetyki), LPP (odzież) czy Colian (branża spożywcza).

W 2017 roku PGNiG otworzyło biuro handlu skroplonym gazem ziemnym (LNG) w Londynie. Swoje przedstawicielstwo w Londynie – w celu m.in. wsparcia polskich firm w ekspansji zagranicznej - planuje otworzyć Bank Gospodarstwa Krajowego. Nadal rośnie zainteresowanie polskich firm i osób fizycznych podejmowaniem działalności, głównie usługowej, na terenie Wielkiej Brytanii. Rejestrowane są firmy głównie z sektora budowlanego, polskie hurtownie, sklepy i restauracje. Wg szacunków Polsko-Brytyjskiej Izby Handlowej 60 tys. tego typu firm założonych przez Polaków już funkcjonuje na terenie Wielkiej Brytanii. W Companies House, brytyjskim rejestrze spółek, widnieje kilkadziesiąt tysięcy firm zarejestrowanych przez polskich obywateli. Jednak znacząca część polskiego kapitału napływającego do Wielkiej Brytanii ma nadal charakter przepływów czysto finansowych.

Wspieranie przedsiębiorczości i innowacji

Polska i Wielka Brytania pozostają ważnymi partnerami. Utrzymywana jest ścisła dwustronna współpraca w zakresie wspierania innowacji. Wielka Brytania jest liderem innowacyjności, zajmuje 5. pozycję w rankingu *Global Innovation Index 2019*. Istotną kwestią jest wymiana doświadczeń - koncepcja funkcjonowania brytyjskich centrów Catapult (centrów technologii i innowacji – obecnie istnieje 10 takich ośrodków w UK). Polsko-brytyjskie konsultacje międzyrządowe, które odbyły się 20 grudnia 2018 r. stanowiły początek współpracy w dziedzinie innowacji (UK-Poland Tech Partnership, Clean Growth Partnership).

Dostęp do rynku

Wraz z członkostwem Polski w UE zostały usunięte wszelkie ograniczenia ilościowe i pozataryfowe w obrocie handlowym z Wielką Brytanią. Warunki dostępu dla polskich towarów i usług wynikające z brytyjskich przepisów są jednakowe dla wszystkich eksporterów i przedsiębiorców z państw członkowskich UE. Brytyjski rynek jest bardzo wymagający – konkurencja jest bardzo duża. Ponadto jest to rynek klienta, a wybór dostawców jest duży. Szanse na zaistnienie mają tylko firmy, które są w stanie się wyróżnić i zagwarantować produkt wysokiej jakości, wsparty niezawodną obsługą. Bardzo istotna jest również presja na niskie ceny. Dodatkowo warto pamiętać o różnicach dotyczących standardów – od innego systemu miar,

**MINISTERSTWO
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII**

przez okna, które się inaczej otwierają, po żywność, gdzie certyfikat BRC jest niezbędny. Brytyjczycy oczekują ścisłej realizacji kontraktowych uzgodnień oraz dotrzymywania terminów. Brytyjskie firmy są bardzo konkretne (jeżeli wysyłają ofertę oczekują odpowiedzi niemal natychmiast). Negocjacje powinny być prowadzone w sposób konsekwentny, ale z dużą dozą realizmu (niewskazane jest proponowanie zbyt wysokiej ceny wyjściowej). Klient oczekuje, że cena będzie znacznie niższa, niż w Wielkiej Brytanii czy krajach Europy Zachodniej. Oprócz ceny istotny jest również czas dostawy. Korespondencję należy prowadzić w języku angielskim.

Dostęp do brytyjskiego rynku może jednak ulec zmianie po brexicie. Wyjście Wielkiej Brytanii z UE może skutkować ograniczeniami w dostępie do brytyjskiego rynku pracy, przywróceniem kontroli celnych, wzrostem stawek celnych, wydłużonym czasem transportu ładunków oraz wzrostem jego kosztów, powrotem do konieczności uzyskania zezwoleń na wykonywanie przewozów, wprowadzeniem nowej polityki migracyjnej, zakończeniem swobody przepływu osób, a tym samym ograniczeniem napływu pracowników delegowanych. Przewidywane jest również, że większa część ładunków może docierać na rynek brytyjski drogą morską, co będzie stanowić ograniczenie dla polskich firm przewozowych.

Dane kontaktowe

Ambasada RP w Londynie

47 Portland Place, London W1B 1JH

tel.: + 44 207 2913 520

fax: + 44 207 2913 575

e-mail: london@msz.gov.pl

Ambasador: Arkady Rzegocki

Zagraniczne Biuro Handlowe (ZBH) PAIH

90 Gloucester Place, London W1U 6HS

tel.: +44 782 3323 240

e-mail: wojciech.stando@paih.gov.pl

Kierownik biura: Wojciech Stando

Ambasada Brytyjska w Warszawie

ul. Kawalerii 12, 00-468 Warszawa

tel.: + 48 22 311 0000

fax: + 48 22 311 0313

e-mail: info@britishembassy.pl

Ambasador: Jonathan Knott

Opracowanie:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii

październik 2019